

יספרא האגודה הישראלית לשיקום פסיכיאטרי (ע"ר)
ISPR Israel Psychiatric Rehabilitation Association (R.A) ispraisrael.org.il

סיכום מאמר: בריאות פיננסית והחלמה חברתית

אנני הרפר ומייקל רוו

ארה"ב, 2014

Harper, A., & Rowe, M. (2014). Financial health & social recovery. *Psychiatric Services*, 65(6), 707.

נכתב במסגרת פרויקט חומר מקצועי בעברית של אתר יספרא - ispraisrael.org.il
סוכם על-ידי אילה פרידלנדר כץ בהמלצת דר' מקס לכמן
קריאת הסיכום אינה מהווה תחליף לקריאת המאמר המלא!

חיים בעוני מגבירים את הסיכויים להופעת מחלת נפש, תורמים להחמרת הסימפטומים הפסיכיאטריים ומגבירים את הסיכויים לבריאות כללית ירודה. ייעוץ לגבי הטבות ותמיכה תעסוקתית יכולים להשפיע לטובה על חוסר יציבות פיננסית ועל החרדה הנלווית לכך, ישירות באמצעות הגדלת הכנסה. מינוי אפוטרופוס או נציג, יכול אף הוא להוביל לתוצאות חיוביות עבור אלה המקבלים החלטות פיננסיות גרועות. עם זאת, התערבויות שמסירות שליטה פיננסית מלקוחות לרוב אינן משלבות את עמדותיהם ביחס לכניסתם להסדרים ואינן כוללות תכנית לגבי יציאה עתידית מההסדר.

לאחרונה הוצגו בתחום בריאות הנפש התערבויות של "בריאות פיננסית", הכוללות רכישת השכלה פיננסית, תמיכה בבניית-נכסים, תמיכה בפיתוח חשבון וקישור לשירותי בנקאות, במטרה לסייע למשתתפים להשיג יותר יציבות וביטחון פיננסי בניהול כספיהם. התערבויות אלה מבוססות על שני עשורים של ניסיון בהתערבויות של מיקרו-מימון (Microfinance) לאנשים החיים בעוני בארה"ב.

על אף שהכללת התערבויות של בריאות פיננסית ומיקרו-מימון בבריאות הנפש נראית מובטחה, עלינו להתייחס בזהירות לשתי סוגיות הנוגעות לאימוץ התערבויות אלה. ראשית, הכרה בגבולותיו של מימון-מיקרו בהפחתת העוני תסייע למיצוי הפוטנציאל שלו. לדוגמא, מחקר הראה כי לרכישת השכלה פיננסית השפעה מועטה אלא אם כן היא מקושרת לנקיטת צעדים מידיים בעקבותיה (למשל: פתיחת תכנית חיסכון); שהקבוצות העניות והפגיעות ביותר מתקשות להפיק תועלת מתכניות לתמיכה בפיתוח חשבון; ושתכניות המקשרות אוכלוסיות פגיעות עם בנקים לעתים קרובות נכשלות בשל העלויות הגבוהות הכרוכות במענה לצרכים של אוכלוסיות אלה וחוסר ברווח פיננסי עבור הבנקים. שנית, השפעות חיוביות של התערבויות לבריאות פיננסית לרוב מושגות אם הן מקושרות במפורש לגישות של החלמה חברתית המקדמות הכלה חברתית, יכולות והשתתפות אזרחית. מאמצים אינדיבידואליים, כגון פתיחת חשבון בנק, הפקדה לתכנית חיסכון

וביסוס הרגלים פיננסיים טובים, יהיו אפקטיביים וקבועים יותר אם יתרחשו בתוך הקשר של חיזוק רשתות חברתיות והשגת תפקידים בעלי ערך. הטמעת בריאות פיננסית במסגרת גישת החלמה חברתית עשויה לקדם שיפור בהכנסות ובבניית נכסים ולעזור לאנשים להבין את התנאים הסוציו-אקונומיים שמעצבים את המאבק שלהם בעוני. כך ניתן להפחית את הנטל של תחושת כישלון אישי ולהעצים אותם עם צעדים פרקטיים לקראת יציבות פיננסית.